

за останалата земя на България е 600 литри вода на кв. метъръ. Добруджа е вътровита. Най-значителни сѫ следнитѣ вътрове: порязъ — северния вътъръ; бѣлиятъ вътъръ — отъ югъ и черниятъ вътъръ — той духа отъ с. изтокъ презъ лѣтнитѣ жеги и, ако се случи да вѣе нѣколко дни, нанася страшни пакости на житото, което изсушава преди да наедрѣе. Благодарение на вътроветѣ, по-рано имаше много вътрени воденици, които придаваха на изгледа особна прелестъ, но сега почти всички сѫ изоставени.

Населението на Южна Добруджа ще възлиза на около 400 хиляди, следъ като се преселятъ тукъ българите отъ Северна Добруджа. Отъ това население българи сѫ 300 хиляди и 100 хиляди отъ други народности. Гъстотата на населението е 52, докато въ стара България е 62. Въ по-голѣмата си частъ българското население въ тая областъ е ново. Причинитѣ за това се криятъ въ историческата сѫдба на тоя край. Презъ тукъ сѫ минавали войскитѣ и сѫ се водили многобройни сражения въ войнитѣ презъ 15. и презъ 18. и 19. вѣкъ, поради което дѣлго време земята стояла ненаселена. Населението е мѣстно, старо. Другитѣ сѫ преселници отъ Одринско (1774 г.), отъ Котелъ и Котленско (преселвани отъ началото на 19. вѣкъ чакъ до 1912 година), отъ шуменскитѣ и провадийскитѣ села (1810), отъ Ямболско и Сливенско (1829 г.), отъ севернитѣ склонове на Балкана (Габровско, Еленско, Трѣвненско (до 1912 г.). Старо население сѫ и гагаузитѣ покрай Черно море, които се слѣха съ българите.

Тежка бѣше сѫдбата на българското население презъ робството. То бѣ потискано икономически и духовно. Бѣха му наложени непоносими данъци, подхвърлено бѣ на нечувани оскърбления и несправедливости; като вѣнецъ на всички притѣснения, отнека му училищата и църквите. Поробителътъ искаше да изтръгне неговата българска речь, неговото българско чувство.